

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ИСКАНЕ

от група народни представители за обявяване
 противоконституционност на чл. чл. 1; 3, т. 1;
 4, ал. 1 и 3; 5, ал. 2; 6, ал. 2, 3, 5, 13; 7, ал. 3; 9, ал. 4;
 28; 68; 70, ал. 3; 74, 121, 123, 125, ал. 1, т.1 и 131
 от Кодекса за задължителното обществено осигуряване

По чл. 149, ал. 1, т. 2 и 4
 от Конституцията на
 Република България

Господа конституционни съдии,

Конституцията е върховен закон и другите закони не могат да ѝ противоречат (чл. 5, ал. 1 от К). Освен това Република България е правова държава (чл. 4, ал. 1 К).

В нарушение на тези конституционни принципи са приети редица текстове от Кодекса за задължителното обществено осигуряване (КЗОО, ДВ, бр. 110/99 г.).

В чл. 51, ал. 1 К е прогласено, че "гражданите имат **право** на обществено осигуряване и социално подпомагане". **Общественото осигуряване е конституционно право на гражданите, а не тяхно задължение.** КЗОО обаче превръща **правото** в задължение. В някои от

Образуван К.Д. № 4/2000 г.

Доказателств. г. Г. Димитров

Насротно на Като и Като

молба на искането за

27.04.2000 г.

17.04.2000 г.

разпоредбите на КЗОО осигурителните вноски се превръщат de facto и de iure в **данък**. В тази насока е и чл. 9 от Международния пакт за икономически, социални и културни права.

В чл. 1 е казано, че "този кодекс се урежда **задължителното** обществено осигуряване", а в чл. 3, т. 1 е казано, че то се основава на принципа на "**задължителност** и всеобщност на осигуряване". Така конституционното **право** на гражданите за обществено осигуряване се превръща в тяхно **задължение**. Това се отнася не само за гражданите, които са в трудово-правни отношения, но и за граждани, които работят без трудов договор, на свой **риск** и за своя **сметка**, което означава задължително **самоосигуряване**. В чл. 4, ал. 3, т. 1-5 задължително осигурени за инвалидност поради общо заболяване за старост или смърт са: 1. лица, регистрирани като упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност; 2. лица, упражняващи трудова дейност като еднолични търговци, собственици или съдружници в търговски дружества; 3. **докторантите**, ако не са осигурени за пенсия на друго основание; 4. **частните земеделски стопани**; 5. лицата, които полагат труд без трудово правоотношение и получават възнаграждение, равно или над една минимална работна заплата. Това изискване е във връзка с чл. 5, ал. 2 КЗОО, че "самоосигуряващ се е физическо лице, което е длъжно да внася осигурителни вноски изцяло за своя сметка." В същата насока е и чл. 7, ал. 3 КЗОО.

Доходите на самоосигуряващите се лица нямат правния характер на трудово възнаграждение по смисъла на Кодекса на труда. Тези лица работят на свой риск и за своя сметка (прим. Частните земеделски стопани и тези по чл. 4, ал. 3, т. 1-5; чл. 6, ал. 13).

Към това трябва да прибавим, че според чл. 4, ал. 1 **пенсионерите**, които работят трябва също да се осигуряват, да плащат осигурителни вноски, независимо че те вече са придобили право на пенсия, т.е. имат необходимия осигурителен стаж. Така осигурителните вноски се превръщат фактически в данък, което е в противоречие на чл. 60, ал. 1 от Конституцията.

В чл. 6, ал. 2, 3 и 5 и чл. 9, ал. 4 КЗОО се определят размерите на осигурителните вноски, като се използват различни критерии, а не се изхожда от един принцип. По този начин се създават привилегии, които са недопустими от гледна точка на чл. 6, ал. 2 от Конституцията. Според чл. 70, ал. 3 КЗОО "индивидуалният коефициент се изчислява от дохода на лицето, върху което са внесени осигурителните вноски за периода от три последователни години от последните 15 години осигурителен стаж до 1 януари 1997 г. по избор на лицето и от дохода за периода след тази дата до пенсионирането му". Осигурителните вноски се заплащат от лицата през цялото времетраене на осигурителния им стаж и е противоконституционно да се определят три от последните петнадесет години. Това е в противоречие на конституционния принцип на справедливостта.

Молим да обявите за противоконституционна разпоредбата на чл. 28 КЗОО. С текста се въвежда възможност за придобиване на държавни ценни книжа със средства по фондовете на държавното обществено осигуряване, което е в противоречие с чл. 4, ал. 1 и чл. 57, ал. 2 К. Недопустимо е осигурителните вноски на българските граждани да бъдат използвани не по предназначение, а по усмотрение на държавните органи. Това би могло да се превърне в източник на злоупотреба със средства.

Молим също така да обявите за противоконституционни разпоредбите на чл. 68, които са във връзка с чл. 70 КЗОО. В посочените текстове се предвижда постепенно увеличаване на възрастта за придобиване право на пенсия, като тя достига до 63 год. за мъжете и 60 за жените, като кумулативност това се изисква и наличие на осигурителен стаж - съответно 37 и 34 години. Неизпълнението на тези условия рефлектира върху размера на пенсията и върху възрастта на пенсионерите. Това е нарушение на принципите на хуманизма, за справедливост и принципа на социалната и правова държава, посочени в преамбюла на Конституцията и чл. 4, ал. 1 и чл. 5, ал. 1 К. Това противоречи и на изискването за "непрекъснато подобряване на условията на живот, посочено в чл. 11, т. 1, посочено от Международния пакт за икономически, социални и културни права.

9

В чл. 121 и следващите (дясн втори) се регламентира, че този дял урежда “допълнителното задължително пенсионно осигуряване” (чл. 121, т. 1). Определението за допълнителното задължително пенсионно осигуряване е посочено в чл. 123. Изрично в чл. 125, ал. 1, т.1 като принцип се въвежда “задължителност на участието”. В контекста на гореизложеното се налага извода, че задължителното обществено осигуряване е противоконституционно не само в частта му относно самоосигуряващите се лица, но и за лицата, работещи по трудово правоотношение и техните работодатели. В противоречие с чл. 51, ал. 1 К се въвежда задължение за допълнително осигуряване за втора пенсия, съответно за по-ранното пенсиониране. Допълнителното осигуряване може да бъде само въпрос на личен избор, но **не и на правно задължение.**

Също така моля да обявите за противоконституционна разпоредбата на чл. 131 КЗОО. Текстът се отнася да допълнителното задължително пенсионно осигуряване и според него пенсията представлява сума, която зависи от инвестиции, правени от съответното дружество, намалява се от такси и удържки и е “в зависимост от продължителността на живота след пенсиониране в съответствие с утвърдените биометрични таблици”. В този случай също се накърняват гореизброените конституционни принципи на правовата държава и не се гарантира, че гражданинът ще получи част от средствата които му принадлежат.

В чл. 74 КЗОО са посочени условията, при които осигурените придобиват право на пенсия поради инвалидност поради общо заболяване, ако са загубили работоспособността си и имат определен стаж, съобразно възрастта си. Тези изисквания са в противоречие с Конвенция № 37 на МОТ относно задължителната осигуровка инвалидност на работниците в индустриалните и търговските предприятия, на тези от свободните професии, както и на работещите в дома си работници и на домашната прислуга (чл. 2-6) и Конвенция № 38 на МОТ относно задължителната осигуровка инвалидност на работниците в земеделските предприятия. Нормата на чл. 74 КЗОО е в несъответствие с посочените по-горе международни договори и с чл. 6, ал. 2 от Конституцията.

Господа конституционни съдии,

Молим на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 и 4 от Конституцията да обявите за противоконституционни чл. чл. 1; 3, т. 1; 4, ал. 1 и 3; 5, ал.2; 6, ал. 2, 3, 5, 13; 7, ал. 3; 9, ал. 4; 28; 68; 70, ал. 3; 74, 121, 123, 125, ал. 1, т.1 и 131 от Кодекса за задължителното обществено осигуряване.

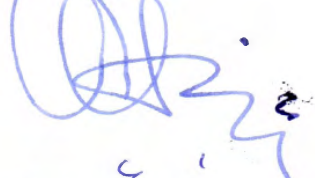
Молим да конституирате като страни Министерството на труда и социалните политика, Националния осигурителен институт, Висшия адвокатски съвет, Съюза на пенсионерите в България, Съюза на българските журналисти, Българския лекарски съюз, Съюза на стоматолозите в България, КНСБ, КТ "Подкрепа", Независим профсъюз "Промяна".

5 април 2000 г.

Народни представители:

1. Пловден Корнезов - П. Корнезов
2. Стефан Стоилов - С. Стоилов
3. Петър Димитров - П. Димитров
4. Жилкоа Жойчев - Ж. Жойчев
5. Георги Михайлов - Г. Михайлов
6. Любомир Пантелеев - Л. Пантелеев
7. Руен Статков - Р. Статков
8. Михаил Миков - М. Миков
9. Яков Кашанков - Я. Кашанков
10. Атанас Мерджанов - А. Мерджанов
11. Мелника Желева - М. Желева
12. Димитър Димитров - Д. Димитров
13. Атанас Богданов - А. Богданов
14. Криво Георгиев - К. Георгиев
15. Иван Б. Атанасов - И. Атанасов
16. Свещен Димитров - С. Димитров

- 17. Donna Cm. Doncha - Donz
- 18. Иван Я. Занзов УЗЗ
- 19. Георги Пуршени - Det
- 20. Андра Мамев
- 21. Георги Каробанев Jude
- 22. Васил Самарев - [Signature]
- 23. Трамен Славов - [Signature]
- 24. Агасимир Званов - [Signature]
- 25. Иван Велинов - [Signature]
- 26. Кирил Еметков - [Signature]
- 27. Емелин Симонов - [Signature]
- 28. Иван Тодоров - [Signature]
- 29. Ренко Димитров - [Signature]
- 30. Васил Василев - [Signature]
- 31. Керман Есон - [Signature]
- 32. Сванка Величкова - [Signature]
- 33. Иван Лавел - [Signature]
- 34. Ангелина Лозанов - [Signature]
- 35. Стефан В. Тейтмухнев - [Signature]
- 36. Иво Димитров - [Signature]
- 37. Георги Божинев - [Signature]
- 38. Георги С. Стоянов - [Signature]
- 39. Златко Я. Златев - [Signature]
- 40. Иван Иванов - [Signature]
- 41. Стефан М. Иванов - [Signature]

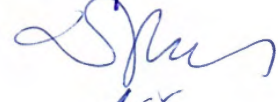
42. Агрен Кайменов.

43. Иван Борисов

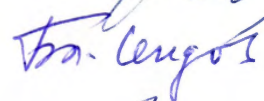
44. Кочко Меринова

45. Мариана Иванова -

46. Иван К. Иванов

47. Димитр Митов

48. Антон Данаилов -

49. Благоев Хр. Ленгов

50. Зордан Минчев

51. Мария Демева

52. Румон Нв. Такаров

53. Иван Т. Тенов